

[trouw.nl](https://www.trouw.nl)

Erg hè, die Noordpool. Wat eten we trouwens?

Frank Straver

7-9 minuten

Liset Meddens, de activiste

Lees verder na de advertentie

Ze raast deze week het hele land door. Met haar stichting Fossielvrij NL voert Liset Meddens (31) actie bij allerlei publieke instellingen. De oproep is steeds dezelfde: keer vieze energie de rug toe, verbreek elke financiële band met vervuilende industrie. Gisteren kreeg ABP, de grootste Nederlandse pensioenbelegger met 350 miljard euro in beheer, dat verzoek voorgeschoteld. Vandaag krijgen vijf universiteiten de wind van voren.

(Al die sombere berichten lezen gaat ook mij te ver

Liset Meddens

De straat op gaan met spandoeken en leuzen, het klinkt misschien ouderwets. Maar door de protesten die internationaal losbarstten na de verkiezing van president Donald Trump is het volgens Meddens weer helemaal van deze tijd. “Klassiek actie voeren wordt weer mainstream. En dan te bedenken dat ik eerst bang was dat mensen me weg zouden zetten als hippie die je niet serieus kunt nemen.” Daar is ze van teruggekomen. “Het is nodig én zinvol om als individu een vuist te maken tegen grote, fossiele organisaties die de overgang naar schone energie

moedwillig tegenwerken.” Stampij maken voor de deur van een organisatie of protesteren via de mondiale babbelbox Twitter is volgens haar wel alleen maar effectief als de wetenschappelijke, inhoudelijke onderbouwing op orde is. Achter een goed protest gaan doorwrochte studies schuil.

(Tekst gaat verder onder de afbeelding)

Liset Meddens: "Het kan zó leuk zijn om duurzaam bezig te zijn". © RV

Bij duurzaamheidsacties, zoals de klimaatmanifestatie Peoples Climate March afgelopen maand, is het volgens Meddens belangrijk om mensen ook de positieve kant van het klimaatvraagstuk te tonen. “Het kan zó leuk zijn om duurzaam bezig te zijn. Met je eigen energie-opwekking. Of: doe eens een keer mee aan een kledingruil, in plaats van het gebruikelijke

shop-till-you- drop-gedrag. Zo'n boodschap spreekt mensen meer aan dan: 'niet te lang douchen, hè mensen'. Vooral jongeren staan open voor die positieve boodschap, als alternatief voor het opgestoken vingertje. "De jeugd is in voor de principes van de deeleconomie. Bij de oudere generatie, de 50-plussers, zie je dat mensen toch wat meer vastzitten. Ze hebben een invloedrijke positie en hebben gevestigde belangen. Een baan, een auto. Eigenlijk lijken ouderen soms een beetje op grote bedrijven, die als een mammoettanker maar moeilijk van koers te veranderen zijn." Nee, ze wil natuurlijk niet generaliseren. Kijk alleen al naar Jan Terlouw (85) en de actiegroep 'Grootouders voor het klimaat', die een lans breken voor duurzaamheid.

Haar eigen vrienden, die krijgt ze wel eens mee naar klimaatmanifestaties. Maar ze staan niet vooraan met haar te springen of te joelen. "Dat is wel even een wake-upcall." Niet iedereen, ook niet in haar omgeving, is zo fanatiek als zij. Haar motivatie zit diep. Maar de hele dag bezig zijn met de stortvloed aan somberberichten over het klimaat, dat gaat ook Meddens te ver. "Die berichten raken me diep, ik vind het lastig om ze tot me te nemen. Dus tegenwoordig lees ik de alarmistische berichten eerlijk gezegd niet meer van A tot Z. Want bij mij zit de ernst van het klimaatprobleem –in iedere vezel. Ik zie ze langskomen, al die negatieve signalen en cijfers, en zou soms zo graag willen dat ze in één klap bij iedereen zouden doordringen."

Rob van Dorland: "De wetenschap berust op feiten". © KNMI

Rob van Dorland, de wetenschapper

Toen Rob van Dorland (58) in 1988 begon als expert bij het weerinstituut KNMI, stond het 'klimaatdossier' in politiek Den Haag nog aardig in de kinderschoenen. "Kijk nu eens", zegt de klimaatkenner. "Vrijwel alle partijen zijn doordrongen van het feit dat er een groot probleem is. En het bedrijfsleven al helemaal." De betrokkenheid bij het grote publiek is volgens de wetenschapper ook toegenomen. Maar tegelijkertijd is het vertrouwen in wetenschappelijke kennis bij een deel van de bevolking afgekald, zegt hij. 'Wetenschap is ook maar een mening', zo is die argwanende houding samenvattend gaan heten in de volksmond.

(Iedereen overtuigen lukt niet, in dit twittertijdperk

Rob van Dorland

Een kwalijke zaak, vindt hij. "De wetenschap berust op feiten. Klimaatonderzoek werkt natuurlijk ook vaak met modellen, die een blik werpen op toekomstscenario's, over zeespiegelstijging bijvoorbeeld. Altijd weer: op basis van feiten. Maar die boodschap wordt steeds vaker weggezet als 'ook maar een mening'. Van Dorland ziet een verklaring in invloed van sociale media op het denken van mensen. Want: als Twitter volstroomt met meningen over het klimaat, wie is 'de wetenschapper' dan om te zeggen dat hij of zij de waarheid in pacht heeft? Zogenaemde klimaatsceptici, die –milieuproblemen in twijfel trekken of bagatelliseren, zijn hem een doorn in het oog.

Wat hem betreft hoeven heus niet alle wetenschappers

publiekelijk tegengas te geven. Het gros mag rustig het echte werk doen: onderzoek. Maar er is volgens Van Dorland wel een club wetenschappers nodig die blijft hameren op de feiten, in het virtuele geweld van veelal particuliere meningen. “Weermannen en -vrouwen hebben daar wat mij betreft ook een taak in. Zij kunnen bij het grote publiek inzichtelijk maken hoe het weerbeeld extremer wordt door klimaatverandering. Dat kan heel concreet. Door te wijzen op hagelbuien, droogte of overstromingen. Sommige presentatoren van het weerbericht doen dat ook al.”

Zelf schrikt van Dorland zich nog steeds wel eens flink van verse cijfers en rapporten, die bewijzen dat het Arctisch gebied snel opwarmt. Als expert is hij (juist) niet afgestompt, door de opeenstapeling van waarschuwingen. Maar bij veel mensen lijken de alarm-berichten het ene oor en het andere oor uit te gaan. Misschien een vorm van collectieve verzadiging, denkt Van Dorland. Dat politici en bedrijven wél doordrongen lijken van de mogelijk ernstige bedreigingen door klimaatverandering, vindt hij niet genoeg. “Het is belangrijk dat gewone burgers ook kennis hebben, want bij hen moet begrip en steun bestaan voor duurzame keuzes van politiek en bedrijven.”

Het is belangrijk dat gewone burgers ook kennis hebben, want bij hen moet begrip en steun bestaan voor duurzame keuzes van politiek en bedrijven

Rob van Dorland

Hoe krijg je dat voor elkaar? Door het brede, mondiale klimaatprobleem te vertalen naar de belevingswereld van mensen, denk hij. “We moeten uit-leggen dat fossiele energiecentrales plaats moeten maken voor schone –energie, om de klimaatdoelen zoals die in 2015 in Parijs zijn afgesproken te behalen. Of: dat ongewenste plant- en diersoorten, exoten, in

Nederland verschijnen door de opwarming.” Hij is hoopvol dat het besef dat CO2-uitstoot omlaag moet -‘simpele fysica, op zich’- maatschappelijk breed doorbreekt. Maar de onderzoeker heeft niet de illusie dat iedereen open staat voor zijn oproep tot duurzaamheid. Want hij weet van discussieavonden en verjaardagsfeestjes dat sommige mensen hem nooit willen en zullen geloven.

Klimaatstrijders, debat Duurzame 100

Foto's van afkalvende gletsjers, statistieken over CO2-uitstoot en nieuws over klimaatvluchtelingen maken steeds weer indruk.

Maar ze brengen mensen niet massaal op het duurzame pad.

Dringt de opeenstapeling van waarschuwingen eigenlijk nog wel

door? Of zijn 'we' verzadigd geraakt? [17 mei in Pakhuis de](#)

[Zwijger Amsterdam](#) gaan ervaringsdeskundigen hierover met elkaar in debat.

Trouw.nl is vernieuwd. Ter kennismaking mag u nu gratis onze artikelen lezen.

